Ч. 203 Пятниця 10 (22) вересня 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Администрація: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франковани.

Рекламаціи неопечатаній вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои".

Передплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвскои" и въ ц. к. Старостствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Реформа нашихъ шкôлъ народныхъ,

котра зъ початкомъ сего року вôйшла въ житє, дала причину до рôжныхъ неоправданыхъ вѣстей, ширеныхъ въ злôй вѣрѣ або зъ легкодушности. На такихъ блудныхъ вѣстяхъ оперта и дописъ, помѣщена недавно въ одной часописи вѣденьской. Щобы зарадити ширеню подôбныхъ вѣстей, вважаемо своимъ обовязкомъ спростувати ихъ и представити напрямъ реформы у правдивôмъ свѣтлѣ.

И такъ передовсѣмъ то неправда, що новй пляны науки мають знижати уровень знаня. Якъ разъ противно теперь. Хибою нашихъ шкôлъ народныхъ, именно мужескихъ, було, що найвысшій ихъ типъ представляла доси 4-клясова школа зъ чотирма учителями. Шкôлъ бôльше, якъ чотиро-клясовыхъ було ледви кôлька, а й тй не давали бôльше науки, якъ чотиро-клясовй. — Новй пляны науковй сконцентрували цѣлый той обсягъ науки на чотири роки низшй, а додали до нихъ два курсы высшй, вказуючй имъ нову цѣль и обсягъ науки въ напрямѣ промысловôмъ. Отже розширивъ ся обсягъ и уровень знаня, а въ наслѣдокъ новыхъ плянôвъ зъорґанізувала краева Рада шкôльна сто сорокъ и кôлька шкôлъ шестиклясовыхъ або пятиклясовыхъ. Рôвночасно зъ тымъ замѣнила Рада шкôльна кôлькасотъ шкôлъ одно-клясовыхъ на дво-клясовй, а 2-кл. на 3 и 4-клясовй, черезъ що всюды пôднесла обсягъ удѣлюванои науки.

Зъ того самого выходить ясно неправдивôсть другого твердженя, що новй пляны научй мають утрудняти перехôдъ молодежи до ґімназіи. Богато зголошувало ся по пяти лѣтахъ, то есть по скôнченю першого року клясы четвертои, але результаты испытôвъ вступныхъ доказували ясно, що молодѣжь до шкôлъ середныхъ не була добре приготовлена. Тому лиху зарадила основно Рада шкôльна въ новыхъ плянахъ науковыхъ, бо такъ урядила науку, що чотири першй роки науки въ школахъ бôльшеклясовыхъ творять для себе окремй чотири клясы и мають на цѣли приготовлене молодежи до середныхъ шкôлъ. Отже не по шести або по пяти, але по 4 лѣтахъ науки буде теперь молодѣжь переходити до середныхъ шкôлъ, и то добре до нихъ пôдготовлена. А що число бôльшеклясовыхъ шкôлъ безпеpечно зросло, отже й число молодежи, приготовленои до середныхъ шкôлъ, значно побôльшить ся.

Вконци неправдиве есть твердженє, що въ нашихъ плянахъ науковыхъ зменшено въ чôмъ небудь обсягъ науки нѣмецкого языка. Противно, его розширено, бо въ школахъ чотироклясовыхъ та наука буде зачинати ся не якъ доси, въ четвертôмъ, але вже въ третôмъ роцѣ.

Школы нѣмецкй въ повѣтѣ бяльскôмъ не будуть чейже також мати нѣякои кривды, бо языкъ нѣмецкій тамъ выкладовый и на него призначено тамъ тôлько годинъ, якъ н. пр. въ Краковѣ на языкъ польскій.

Дописуватель вѣденьскои часописи инсинуує, що инспекторы шкôльнй будуть теперь дбати о бôльше число годинъ науки языка польского, а зменшати число годинъ, призначеныхъ на нѣмецкій языкъ. На таку инсинуацію нема що й вôдповѣдати.

Переглядъ политичный.

Маневры на Угорщинѣ вже закôнчили ся и дали доказъ, що орґанізація военна и спосôбъ запровіянтованя суть знаменитй. Станъ здоровля войска и коней бувъ пôдчасъ цѣлыхъ маневрôвъ дуже добрый. Зъ нагоды закôнченя маневрôвъ жертвувавъ Е. Вел. Цѣсарь Францъ Йосифъ для убогихъ мѣста Гінсъ 500 зр., для дому убогихъ 300 зр., а домамъ для сиротъ и мѣсцевôй церквѣ приходской 700 зр.

Шефъ нѣмецкого ґен. штабу, Шліфенъ, вручивъ зъ припорученя нѣмецкого цѣсаря шефови австрійского ґен. штабу бар. Бекови ознаки ордера чорного орла зъ примѣткою, що цѣсарь надае ему той ордеръ не лишь зъ нагоды теперѣшныхъ маневрôвъ, але також за численнй и великй заслуги, якй бар. Бекъ положивъ на поли войсковои дѣяльности также и около нѣмецкого войска. — Нѣмецкій цѣсарь надавъ президентови угорского кабінету, мін. Векерльому велику ленту ордера червоного орла; мін. Тіши ордеръ червоного орла першои клясы; мін. Гієроніміому ордеръ короны першои клясы; старшому жупанови, Радо, ордеръ короны другои клясы; віце-жупанови Карольому ордеръ короны третои клясы; секретареви державному Тарковичеви ордеръ червоного орла другои клясы. Цѣсарь нѣмецкій принимавъ ще угорского президента міністрôвъ, Векерлього, на спеціяльнôй авдієнціи.

Вѣденьскій кореспондентъ Czas-у доказує, що выступленє Молодочехôвъ зъ Рады державнои есть дуже неимовѣрне, позаякъ другй

4)

КАЗКА

о Иванѣ-дурацѣ и его двохъ братяхъ: Семенѣ-воинѣ и Тарасѣ-череванѣ и нѣмôй сестрѣ Маланѣ и о старôмъ чортѣ и трьохъ чортикахъ.

Написавъ Л. Толстой.

(Дальше).

Вправивъ ся зъ тымъ братомъ старый чортъ и пôшовъ до Тараса-царя. Перекинувъ ся въ купця и поселивъ ся въ Тарасовôмъ царствѣ, ставъ торгувати симъ та тымъ и грошѣ выпускати. Ставъ купець за всяку рѣчь дорого платити и кинувъ ся весь народъ до купця—грошей добувати. И набрало ся у народа такъ богато гроша, що всѣ довги выплатили и на часъ зачали всѣ податки платити. Врадувавъ ся Тарасъ. Спасибô, думае, купцеви, теперь у мене грошей побôльшае — житє мое буде ще лучше. И ставъ Тарасъ будувати новый дôмъ; оголосивъ народови, щобы везли ему дерева, камѣнь и пшли робити, а за все назначивъ высокй цѣны. Думавъ Тарасъ, що по давному за его грошѣ народъ гурмою прийде робити. А тымчасомъ дивись: и дерева и камѣне до купця везуть, и весь робучій народъ до него суне. Доложивъ Тарасъ цѣну, а купець ще накинувъ. У Тараса гроша много, а въ купця ще бôльше, и перебивъ купець цѣну. И такъ дôмъ Тарасôвъ не буде ся. Задумавъ царь Тарасъ завести собѣ садъ. Прийшла осѣнь, оголошуе Тарасъ, щобы народъ пшовъ до него садъ садити, — не йде нѣхто, — весь народъ купцеви ставъ копае. Прийшла зима; задумавъ Тарасъ мѣхôвъ зъ соболѣвъ купити на шубу нову, посылае купувати; приходить посолъ, каже: — Нема соболѣвъ; всѣ мѣхи у купця, вôнъ дорозше заплативъ, и зъ соболѣвъ коверъ зробивъ. Забагло ся Тарасови коней купити — пôславъ купувати — приходять послы: всѣ конѣ гарнй у купця, ему воду возять, ставъ наливати. Станули всѣ дѣла Тарасовй, ему нѣчого не роблять, а все роблять купцеви, а ему тôлько купцевй грошѣ несуть.

И набрало ся въ Тараса грошей стôлько, що класти нема де, а жити ему таки тяжко. Переставъ уже Тарасъ всякй замѣры выдумувати, кобы лише сякъ-такъ прожити, и того не може. Куды оберне ся, всюды тѣсно. Стали вôдъ него и кухарѣ и вôзники и слуги до купця вôдходити. Зачало вже й ѣды не ставати. Пôшовъ на базаръ купити що — нема нѣчого — все купивъ купець, а ему тôлько грошѣ несуть.

Розсердивъ ся Тарасъ и выславъ купця за границю, а купець сѣвъ на самôй граници и все то само робить: все також за купцевй грошѣ вôдъ него несуть до купця. Зовсѣмъ тяжко стало цареви; цѣлыми днями не ѣсть, то ще й чутка пôшла, що купець хвалить ся; що вôнъ и самого Тараса хоче купити. Налякавъ ся царь-Тарасъ и не знае, що чинити.

Приѣзджае до него Семенъ воинъ и каже: — Поможи, каже менѣ, мене индійскій царь звоювавъ. А Тарасови зъ пересердя ажь горло задавило:

— Я, каже, самъ два днѣ не ѣвъ.

XI.

Упоравъ ся старый чортъ зъ обома братами и пôшовъ до Ивана. Перекинувъ ся старый чортъ у воеводу, прийшовъ до Ивана и ставъ его намавляти, щобы у себе войско завѣвъ. — Цареви, каже, не годить ся безъ войска жити. Ты менѣ прикажи тôлько, а я зберу зъ помѣжь твого народа воякôвъ и войско заведу.

Послухавъ его Иванъ: — Ну, щожь, каже, заведи, та навчи ихъ добре пѣсень спѣтати, я то люблю.

Ставъ старый чортъ ходити по Ивановôмъ царствѣ, воякôвъ по воли збирати, оголосивъ, щобы всѣ ишли пôдъ мѣру ставати — кождый дôстане кварту горѣвки и червону шапку.

Засмѣяли ся дураки. — Вино, каже, у насъ за дармо, мы самй куримо, а бабы пошиють намъ шапки, якй схочешь, хочь сорокатй та ще й зъ кутасами.

Такъ и не пôшовъ нѣхто. Приходить старый чортъ до Ивана. — Не идуть, каже, твои дураки доброволѣно, треба ихъ приневолити.

— Ну щожь, каже, приневолюй.

И оголосивъ старый чортъ, щобы всѣ ишли записувати ся до войска, а хто не пôде, того Иванъ смертію покарае.

Прийшли дураки до воеводы и кажуть:

ческій послы, а именно бôльшій властителѣ зъ Чехъ, належать до клюбу Гогенварта, два Старочехи зъ Чехъ и староческій послы зъ Моравы не выступилы бы зъ неи, а тогды не була бы то абстиненція цѣлого ческого народу, лишь молодоческои партіѣ.

Въ Долинѣ вôдбули ся оногды зборы, на котрыхъ ухвалено поставити кандидатуру п. Винкентія Витославского, презеса Рады повѣтовои на посла до Сойму краевого. — Пос. Романчукъ заповѣвъ справоздане посольске передъ своими выборцями зъ повѣтôвъ судовыхъ: Долина, Рожнѣтôвъ, Болеховъ на день 23 с. м. въ Долинѣ, въ сали касина мѣщаньского.

Здае ся, що въ Бразиліи стали ся ворохобники панами ситуаціѣ. Зъ Монтевідео доносять именно, що всѣ побережнй форты въ Ріо-Янейро заховують ся неутрально, або заявили ся за адміраломъ де Мелльо. Лишь оденъ фортъ Санта-Круцъ позôставъ вѣрный президентови Пейзото. Въ мѣстѣ Ріо-Янейро настала майже повна анархія. Редактора часописи Heraldo убито въ страшенный спосôбъ.

Новинки.

Львôвъ дня 21 вересня.

— **Именованя.** Народными учителями, взглядно учительками именованй дальше: Емілія Войтовичъ у Вовновѣ, Антонина Галантъ въ Завою, Левъ Яворскій въ Пôдгайцяхъ, Еман. Колянковскій (упр.) въ Цикуловичахъ, Андр. Комендера въ Березинѣ, Ив. Тыторъ въ Застѣнцѣ, Стан. Савичъ въ Бучачи, Ник. Рудавскій въ Трибухôвцяхъ, Ем. Моровевичъ въ Живномірѣ, Ив. Ротенберґъ въ Журавинцяхъ, Валерія Сидоровичъ въ Залѣщикахъ, П. Будзицкій въ Бердыховѣ, Вас. Чума въ Хотынци, Альфредя В. Боссъ въ Бережанахъ, Лука Ремова въ Раю, Мар. Белтовскій въ Посуховѣ, Петро Вытикъ въ Рекшинѣ, Авт. Жураковскій (упр.), Ал. Губицка (ст), Анг. Ленкавска (ст.) и Леонт. Велецка при 4-кл. женьскôй, а Стан. Яронь при 4-кл. мужескôй школѣ на Львôвско Коровницкôмъ передмѣстю въ Перемышли, Стан. Залеска при 6 кл. женьскôй школѣ въ Перемышли, Сим. Кочиркевичъ (ст.) и Ник. Пашиньскій (ст.) при 4-кл. муж. школѣ на Засяню въ Перемышли, Марк. Соботкевичъ въ Ляшкахъ ad Яворôвъ, Марія Лиґенва въ Сулимовѣ, Л. Павловскій (ст.) и М. Гжегожекъ (ст.) въ Мушинѣ, Ант. Тышковскій (упр.), Ив. Баигеръ (ст.) и Каз. Райтеръ въ Теребовли, Стан. Мартиновичъ (упр.) въ Нараевѣ, Йос. Вязовскій въ Боянци, Стан. Лясковскій въ Бабичахъ, Йос. М. Марковскій (упр.) въ Жиравци, Ер. Гулевичъ (ст.) при мужескôй и Сидонія Винницка (ст) при женьскôй школѣ въ Чортковѣ, Илія Кравчишинъ (упр) въ Мостискахъ, Мар. Гурскій (ст.) въ Гусятинѣ, Войт. Мадей (упр.) въ Бялячахъ, Павлина Поспішіль (упр.) въ Стрѣлковичахъ, Марія Якубъ въ Сасовѣ и М. Квятковска въ Старявѣ, Окт. Свиткевичъ въ Волковичахъ ad Борщевъ, Евст. Павлюкъ въ Зубковѣ и Серафина Ононовичъ въ Двинячи; — у Львовѣ именованй: Филомена Клосъ управителькою, а В. Цесельска, Ф. Венцлевска и М. Бенковска - Чершакъ старшими учительками при женьскôй школѣ им. Конарского, М. Мохнацка и К. Вильчиньска старшими при женьскôй школѣ св. Анны, Любвя Кампель (ст) при женьскôй школѣ Чацкого, Фр. Кшачковскій (упр.) и Ядвига Папе (ст.) при мѣшанôй школѣ Зиморовича, Авг. Завадскій (упр.) въ мужескôй школѣ св. Анны, Йос. Корпакъ (упр) Ив. Мильскій (ст.) и Ем. Монякъ (ст.) въ муж. школѣ Конарского, Вільг. Новицкій (ст.) въ муж. школѣ св. Маріѣ Магдалины, Юл. Гутковскій (ст.) въ муж. школѣ Пирамовича, Ант. Боярскій (ст.) въ муж. школѣ св. Мартина, Кар. Фалькевичъ и Вол. Менсовичъ старшими учителями въ муж. школѣ Чацкого, наконецъ Ром. Квятковскій, Йос. Балабанъ и Иванъ Шафраньскій старшими учителями въ мужескôй школѣ им. св. Антонія.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла асистентôвъ почтовыхъ Фр. Дулембу зъ Бучача до Живця, а Герта Шпіґля зъ Бялои до Бучача. Крôмъ того позволила дирекція почтъ на замѣну мѣсць службовыхъ асистентамъ почтовымъ Игн. Болобоньскому въ Залѣщикахъ и Як. Бардахови въ Пôдволочискахъ. П. Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. комісаря пов. Людомила Ташковского зъ Городенки до Бжеска; концепіста Володислава Ґавиньского зъ Рогатина до Коломыи и практикантôвъ: Волод. Яновича зъ Рончичъ до Рогатина, Стан. Тишковского зъ Коломыи до Городенки, Каз. Рожаловского зô Львова до Домбровы, Тадея Вжесньовского зъ Богородчанъ до Рончичъ, дра Гуґона Шварца зъ Чесанова до Бôбрки, Людвика Каспаріого зъ Бôбрки до Чесанова, а практиканта Адама Лѣщиньского призначивъ старосту въ Яслѣ. — Ц. к. трибуналъ адміністраційный жадавъ опорожнену при нѣмъ посаду адюнкта секретаря рады въ 8 класѣ ранґи, ц. к. адъюнктови въ Рогатинѣ, Юліяни Пічора.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Надвôрнôй розписуе конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Добротовѣ, Дорѣ, Гвоздѣ, Яблоници, Лоевôй, Лувѣ, Молодиевѣ, Ославахъ чорныхъ, Пневѣ, Потоцѣ чорнôмъ, Скопôвцѣ, Струпковѣ, Терновици лѣснôй, Велесници, Волосовѣ, Фитковѣ, Гавриловцѣ, Голосковѣ, Назавизовѣ а на посады молодшихъ учителѣвъ взглядно учительокъ при 5-клясовôй школѣ мужескôй и такôй-же женьскôй въ Надвôрнôй и при 2 клясовôй въ Делятинѣ. Подання треба вносити до 28 жовтня. — Выдѣлъ рады повѣтовои въ Гусятинѣ розписуе конкурсъ на посаду лѣкаря окружного зъ осѣдкомъ въ Пробôжнôй зъ рôчною платнею 500 зр. и 350 зр. на объѣздки. Подання треба вносити до 12 жовтня.

— **На будову руского народного театру** зложили пп.: Дръ Ник. Мервинъ зъ Калиновика въ Боснѣ 5 зр., Сем. Кульчицкій, окôнченый богословъ 1·50 зр., о. Мих. Гула зъ Борщева 9 зр., Игн. Полотнюкъ управитель хору катедрального въ Станіславовѣ 2 зр. 82 кр., зложеныхъ членами того-жь хору. Ник. Финикъ учитель въ Буска 1 зр. и Ив. Вахнянинъ професоръ ґімназіи въ Стрыю 18 зр. 21 кр., на котрй зложались: 1) складка на имениннахъ п. Анд. Могильницкого 7·75 зр. 2) зъ пушки въ „Народнôй Торговли“ 6·60 зр. (за енерґічне збиране належить ся подяка п. Нат. Дрогиничôвнôй), 3) о. Ад. Калевюкъ зъ Довголуки 1·10 зр. и 4) дрôбными датками при рôжныхъ нагодахъ 2·76 зр.

— **Холера.** Дня 18 и 19 вересня захорували у Гвоздѣ 5 осôбъ, у Ворохтѣ 2, Краснôй 2, Делятинѣ 3, Надвôрнѣ 1, Пневѣ 1. Въ Римановѣ 5 осôбъ, въ Коломыи 8 осôбъ, Отинін 1, Посадѣ дольнôй и Ладинѣ 1, Опришôвцяхъ 1, Воскресинцяхъ 1. Выздоровѣли въ Коломыи 1 особа и въ Ясеници 1. Померли: у Гвоздѣ 4 Делятинѣ 2, Добротовѣ 1; Ворохтѣ, Надвôрнѣ и Пневѣ по 1, въ Коломыи 4 особы, въ Римановѣ 3, въ Беску 1. Пôдозрѣлй выпадки були: въ Лисьци въ пов. богородчаньскôмъ, Небещанахъ въ пов. сяноцкôмъ, въ Роґôзнѣ въ пов. жидачѣвскôмъ, у Волици въ краковскôмъ и Вовчинци въ станіславôвскôмъ. У людей, що померли въ Кривôмъ, Королику польскôмъ, Лучичахъ, Цапôвцяхъ и Липнику не найдено зарязкôвъ холеричныхъ.

— **Кваліфікаційни испыты** въ Перемышли для учителѣвъ и учительокъ зачнуть ся 3 падолиста с. р.

— **Наука дяковска.** На пôдставѣ рѣшеня митрополичои консисторіѣ у Львовѣ зъ дня 13 липня 1890 ч. 4050 зачинаю зъ днемъ 13 жовтня 1893 курсъ науки дяковства и спѣву хорального при церквѣ у Зборовѣ за мѣсячною вынагородою 3 зр. Близшй вѣдомости що до условій принятя подаю на жадане. — *Т. Янишевскій* у Зборовѣ, почта въ мѣсци.

— **Засудъ.** Славного товариша Кіндера и Хувеса, Кароля Микалка, бувшого урядника крилошаньского банку, засуджено сими днями у Вѣдни на 10 мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ за спроневѣрене.

— **Зъ Мышкова пишуть намъ:** Дня 13 с. м. въ недѣлю бувшій сторожъ Иванъ Мартинôвъ попивавъ собѣ въ тутешнôй корчмѣ по четверточцѣ горѣвки цѣлый день, а коли то ему мало було, то сидѣвъ ще цѣлу нôчь при горôвцѣ и пропивъ грошѣ, якй мавъ; а вôнъ про-

---

— Ты намъ кажешь, що коли мы не пôдемъ до войска, то царь покарае насъ смертію, а не кажешь, що зъ нами у войску буде. Кажуть, що й у войску на смерть забивають.

— Вжежь, не безъ того.

Почули то дураки и вперли ся.

— Не пôдемо, кажуть. Нехай уже радше на смерть насъ засудять, и такъ ѣѣ не минути.

— Дураки вы, дураки, каже старый чортъ: вояка убьють або й нѣ у войску, а ты не пôдешь, то царь Иванъ тебе певно на смерть засудить.

Задумали ся дураки, пôшли до дурного Ивана пытати ся. — Появивъ ся, кажуть, воевода, каже намъ усѣмъ до войска ити. Коли пôдете, каже, до войска, то васъ убьють або й нѣ, а не пôдете, то васъ царь Иванъ певно на смерть засудить. Чи то правда?

Иванъ засмѣявъ ся.

— А якъ же, каже, я одинъ мôгъ бы васъ усѣхъ позабивати? Кобы я не бувъ дурный, я бы вамъ пояснивъ се, а такъ я й самъ не розумѣю.

— То мы, кажуть, не пôдемо.

— Ну щожь, каже, то не йдѣть.

Бачить старый чортъ — кепско йде робота: пôшовъ до тараканьского царя, ставъ намавляти:

— Ходѣть, каже, вôйною, завоюемо царя Ивана. У него грошей нема, а хлѣба и худобы и всякого добра богато.

Пôшовъ тараканьскій царь вôйною: зôбравъ вôйско велике, наладивъ карабины, гарматы, — выйшовъ на границю, ставъ въ Иванове царство входити.

Прийшли до Ивана и кажуть: — На насъ тараканьскій царь вôйною иде.

— Ну щожь, каже, най иде.

Перейшовъ тараканьскій царь зъ войскомъ границю, пôславъ передовыхъ шукати за Ивановымъ вôйскомъ. Шукали, шукали — нема вôйска. Може бы пождати троха, чи не покаже ся де? Нѣ слыху нѣ дыху про вôйско, нема зъ кимъ воювати. Пôславъ тараканьскій царь воювати села. Прийшли вояки въ одно село — выскочили дураки, выбалушили очи, дивлять ся на воякôвъ, — дивують ся. Стали вояки вôдбирати у дуракôвъ хлѣбъ, худобу, дураки все вôддають и нѣхто не боронить ся. Пôшли вояки въ друге село, все такъ само. Походило вôйско день, походило другій — всюды такъ само: все вôддають — нѣхто не боронить ся, тôлько кличуть до себе жити. — Коли вамъ, сердешнй, кажуть, на вашôй сторонѣ тяжко жити, то приходѣть до насъ зовсѣмъ жити. Походили, походили вояки — нема вôйска, а все таки народъ жие, ѣсть и людемъ дае ѣсти, и не боронить ся и кличе до себе жити.

Скучно стало воякамъ, прийшли до свого тараканьского царя. — Мы не можемо, кажуть, воювати — веди насъ на друге мѣсце; ще якъ бы вôйна, то але, а то що — якъ кисѣль рѣзати. Не можемо ту бôльше воювати.

Розсердивъ ся тараканьскій царь, казавъ воякамъ по цѣлôмъ царствѣ пройти, зруйнувати села, домы, попалити збôже, позабирати худобу. — Не послухаете, каже, мого приказу, — всѣхъ, каже, васъ позабиваю.

Наполохало ся вôйско, стало палити домы, збôже, забивати худобу. А дураки все таки не боронять ся, тôлько плачуть. Плачуть старцѣ, плачуть старушки, плачуть малй дѣти.

— За що, кажуть вы насъ кривдите? По що, кажуть, вы добро дармо нѣвечите? Коли вамъ треба, то вже лучше такъ берѣть.

Сумно стало воякамъ. Не пôшли дальше, и все вôйско розбѣгло ся.

XII.

Такъ и не вдало ся старому чортови звести Ивана волками на бѣду.

Перекинувъ ся старый чортъ въ пана чистого и приѣхавъ въ Иванове царство жити; хотѣвъ его також, якъ Тараса-череваня грôшми на бѣду звести.

— Я каже, хочу вамъ зробити добро, навчити васъ розуму. Я, каже, у васъ дôмъ поставлю и заведене заведу.

— Ну щожь, каже, жий.

Переночувавъ чистый панъ и рано вышовъ на майданъ, вынѣсъ великій мѣхъ золота и кусень паперу и каже: Вы жиете, каже, всѣ якъ свинѣ, я васъ хочу навчити, якъ треба жити. Поставте менѣ, каже, дôмъ пôсля сего пляну, — вы робѣть, я буду показувати и золотыми грôшми платити. И показавъ имъ золото. Здивували ся дураки: они грошей и въ рукахъ не мали, оденъ другому мѣнявъ рѣчь за рѣчь и роботою платили. Подивили ся они на золото — гарнй, кажуть, грошѣ. И зачали наново за золотй грошѣ давати рѣчи и роботу. Зачавъ старый чортъ, якъ и у Тараса, золото выпускати, и стали ему за золото всякй рѣчи мѣняти и всяку роботу робити.

Врадувавъ ся старый чортъ, думае собѣ: — Пôшло мое дѣло въ ладъ, знѣвечу теперь дурака, якъ и Тараса и куплю его разомъ зъ патрохами. Вже назбирали собѣ дураки безлѣчь золотыхъ грошей, роздали всѣмъ бабамъ на коралѣ, дѣвки повплѣтали собѣ въ косы; и

давъ льоху, то и мавъ за що пити. Рано прийшовъ до дому и поклавъ ся спати. Але видко гризота не давала єму спокою, коли почавъ думати, де подѣвъ гропѣ, пôшовъ до шопы и тамъ удусивъ ся. Лишивъ жѣнку, дѣти, ґрунтъ и хату. Мышкôвскимъ пяницямъ, котрыхъ у насъ досыть, повинно служити се за науку, що така то смерть пяницѣ. Они мають нагоду що недѣлѣ почути въ церквѣ щирѝ рады своего панотця, якъ мають жити, та щожь, коли то не помагае.

— **Сѣмь миль ходу на колѣнахъ.** Зъ Теребовлѣ пишуть, що якась селянка, котрои имени не можна дôзнати ся, задала собѣ таку покуту, що въ Кововы въ повѣтѣ скалатскôмъ до Зарваницѣ, отже сѣмь миль, постановила ити на колѣнахъ и справдѣ зачала покуту. Люде збѣгають ся та дивлять ся на неи, однѝ молять ся та дивують ся такôй великôй побожности, а другѝ смѣють ся.

— **Убійство приятеля.** Найвысшій трибуналъ у Вѣдни займавъ ся дня 11 вересня такою справою: Учитель народный, Ив. Собольскій, бувъ обжалованый въ краевôмъ судѣ львôвскôмъ о намѣрену крадѣжь дичины и о проступокъ противъ безпечности житя, бо убивъ на поли замѣсть сернюка приятеля своего Ивана Петрова. За намѣрену крадѣжь дичины обжаловано Собольского длятого, що выйшовъ на поле зъ намѣромъ убити сернюка. За оба тѝ проступки засудивъ Собольского судъ львôвскій на 2 мѣсяцѣ арешту. Засудженый внѣсъ жалобу неважности, надъ котрою радивъ найвысшій трибуналъ пôдъ проводомъ совѣтника двора Кохановского. Оборонець дръ Герцберґъ-Френкель вôдпиравъ засудъ за намѣрену крадѣжь дичины, чого обжалованый не допустивъ ся. Такъ само нема вины въ убійствѣ Петрова, бо вôнъ перебравъ ся въ сернячу шкôру, скававъ ся въ корчѣ и удававъ голосъ сернюка, такъ що Собольскій мôгъ гадати, що въ корчахъ сидить дѣйстно сернюкъ. Отже убитый самъ завинивъ въ згаданôй справѣ. Заступникъ ґенерального прокуратора, Зіґлеръ, доказувавъ, що намѣрена крадѣжь дичины истнує навѣть тогдѣ, хочь бы не було предмету крадежи, т. є. звѣрины, бо досыть вже, если хто въ тôмъ намѣрѣ удає ся въ чужій ревіръ. — Трибуналъ не прихиливъ ся до поглядôвъ оборонця и вôдкинувъ жалобу неважности.

— **Стинане деревъ при помочи електрики** буде новымъ примѣненемъ сеи силы природы. Якъ звѣстно, тонкій дрôтъ металевый, натягненый мѣжь полюсами батеріѣ електричнои, жарить ся все, якъ лише батерію замкнемо або токъ електричный пустимо, а то тымъ певнѣйше, чимъ тоншій дрôтъ, мѣжь тымъ якъ до розжареня грубшого дроту треба вже сильнѣйшои батеріѣ електричнои. По переведеню пробъ пересвѣдчено ся, що такимъ одностайно розжаренымъ дротомъ можна перекроювати дерево цѣлкомъ такъ, якъ мыло зимнымъ дротомъ. Правда, не йде се такъ легко, але на всякій спосôбъ лекше якъ пилою, а до того нема трачиня, лише перекрôй єсть легко надпаленый, що навѣть безусловно користне для тревалости дерева. Таке поступоване примѣнено теперь на великѝ розмѣры до стинаня пнѣвъ, перетинаючи пень яжь до $^{4}/_{5}$ части округа при помочи дроту, а дальше зрубуючи его звычайнымъ способомъ. Посуване розжареного дроту вôдбуває ся въ той спосôбъ, що дрôтъ єсть натягненый въ луцѣ въ изольованою ручкою, котра при помочи вôдповѣдного приладу дає ся посувати рôвномѣрно зъ поступомъ перепаленя дерева. За чверть годины можна при помочи того приладу звалити пень такій, що звычайнымъ способомъ треба бы его двѣ годины рубати, а до того нема нѣякихъ вôдпадôвъ и стратъ въ деревѣ, що при дорожшихъ родахъ дерева богато значить.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 21 вересня. Доходы зелѣзницъ державныхъ въ серпни сего року зъ цѣлого руху особового и товарового выказують супротивъ серпня 1892 р. о 393.593 зр. бôльше. Самъ рухъ товаровый на захôдныхъ зелѣзницяхъ давъ о 329.611 зр. доходу бôльше. Рухъ товаровый на галицкихъ зелѣзницяхъ зменшивъ ся въ наслѣдокъ сегорôчныхъ повеней и холеры.

Гамбурґъ 21 серпня. Въ послѣднôй добѣ було тутъ 10 выпадкôвъ занедужаня и 2 выпадки смерти на холеру. Въ Альтонѣ були 2 выпадки занедужаня.

Берлинъ 21 вересня. Кажуть, що цѣсарь Вильгельмъ довѣдавшись ажь познѣйше о тяжкôмъ занедужаню кн. Бісмарка, выславъ до него въ Гінсъ сочувствуючу телеґраму и предкладавъ єму, щобы вôнъ перенѣсъ ся до одного изъ цѣсарскихъ замкôвъ, позаякъ клîматъ въ Фридріхсруге єсть нездоровый. Кн. Бісмаркъ подякувавъ цѣсареви обширною телеґрамою за память, але на раду своего лѣкаря, котрый єсть противный змѣнѣ, подякувавъ за предложенє цѣсаря.

Новый-Йоркъ 21 вересня. Правительство Сполученыхъ Державъ не має вôдъ чотирохъ днѣвъ а бразилійскій посолъ вôдъ двохъ днѣвъ нѣякои вѣдомости въ Ріо-Янейро. Зъ сего выносять, що справа президента Пейзота стоить зле.

дѣти вже на улици почали грати въ дукаты— такъ богато у всѣхъ було гроша, що вже не хотѣли бôльше брати. А въ пана чистого ще дôмъ до половины не збудованый, и хлѣба не звезено и худобы нема. И оголошує павъ, щобы ишли до него робити, щобы єму хлѣбъ везли, худобу вели: за всяку рѣчь и за всяку худобу буде давати богато золотыхъ.

Не йде нѣхто робити и не несуть нѣчого. Часомъ тôлько забѣжить хлопець або дѣвка, промѣняє покладокъ за золото, а бôльше нѣхто не приходить, и ѣсти не стало нѣчого. Зголоднѣвъ панъ чистый, пôшовъ по селу собѣ на обѣдъ купити, — зайшовъ па одно господарство, дає золотого за курку, господиня не бере. — У мене, каже, й такъ богато. Пôшовъ до бѣдпои бабы, купити селедця, дає золотого. — Не треба менѣ, каже, милый чоловѣче; я, каже, дѣтей не маю, нема кому бавити ся, а я й такъ взяла вже собѣ три золотѝ, бо не видала такого дива. Пôшовъ до селянина за хлѣбомъ, не взявъ и той грошей: — Менѣ не треба, каже. А такъ Христа ради, каже, зачекай, скажу бабѣ дати. Чортъ сплюнувъ и втѣкъ вôдъ селянина. Не то що взяти Христа ради, а й чути таке єму — гôрше ножа.

И не дôставъ хлѣба. Такъ якъ бы всѣ змовили ся: Куды не пôде старый чортъ, нѣхто не дає нѣчого за грошѣ, а всѣ кажуть: Принеси що небудь иншого, або прийди робити, або ради Христа возьме. А чортъ не має нѣчого иншого, лише грошѣ, робити єму не хоче ся, а ради Христа годѣ єму брати. Розсердивъ ся старый чортъ: — Чого, каже, вамъ ще треба, коли я вамъ грошѣ даю. Вы за золото всего купите и всякого робôтника наймете.

Не слухають его дураки. — Нѣ, кажуть, намъ не треба, де мы ихъ дѣнемо?

Старый чортъ лягъ не вечерявши.

Дôзнавъ ся о тôмъ Иванъ-дуракъ. Прийшли до него и пытають ся: — Що намъ чинити? Появивъ ся у насъ чистый панъ — ѣсти, пити любить солодко, одягати ся любить чисто, а робити не хоче и Христа ради не просить, тôлько золотѝ грошѣ всѣмъ дає. Давали єму перше всього, поки не назбирали собѣ тыхъ грошей, а теперь не дають бôльше. Що намъ зъ нимъ робити? Ще готовъ зъ голоду вмерти

Выслухавъ Иванъ всего. — Ну щожь, каже. Треба єму давати ѣсти. Нехай по черзѣ господарямъ за пастуха буде.

. Що робити? Зачавъ старый чортъ до господарѣвъ ходити. По черзѣ прийшовъ и до Иванового двора. Прийшовъ старый чортъ обѣдати, а у Ивана нѣма дѣвка давала ѣсти. Єѣ обманювали дуже часто тѝ, що були лѣнивѣйшѝ. Не працювавши прийдуть скорше на обѣдъ — и всю кашу зъѣдять. И прийшла дѣвцѣ хитра думка пôзнавати лѣнюхôвъ по рукахъ: въ кого мозолѣ на рукахъ, того саджає ѣсти, а въ кого нема, тому дає недоѣдки. Полѣзъ старый чортъ за стôлъ, а нѣма дѣвка схопила его за руки, подивила ся, нема мозолѣвъ, и руки чистѝ, гладкѝ, и нôгтѣ довгѝ. Заворкотѣла нѣма и выкинула чорта изъ за стола.

(Конець буде)

Покликъ до пп. абітурієнтôвъ.

Дорогѝ Братя Товаришѣ!

Не пропустѣть того нашого поклику безъ уваги и не прочитавши его, длятого лише, що поклики, проклямація, зазывы и т. и. такъ звычайна рѣчь у нашихъ часахъ, що й читати не варто. Мы-жь тому не виннѝ, що жиючи середъ того часу мусимо й его средствами дотати бодай користуватись, доки не вынайдемо лучшихъ.

Дорогѝ Товаришѣ! Выдѣлъ товариства академічного „Ватра" має до Васъ отсю просьбу, на котру зводьте не забувати бодай изъ за обовязкôвъ, якѝ кождый чоловѣкъ має взглядомъ другихъ, середъ котрыхъ вôнъ жиє: Хто зъ Товаришѣвъ, укôнчивши школы середнѝ, приѣде до Львова не въ тôй цѣли, щобъ зажити золотои свободы академичнои, лише на те, щобы маючи повну свободу и самостôйность у выборѣ званя й працѣ мôгъ якъ найбуйнѣйше въ напрямѣ обраныхъ студій розвиватись: хто зъ Товаришѣвъ не прийшовъ ще остаточно до того пересвѣдченя, що взглядъ на его выключно особу выстає єму до щасливого житя, — лишь гадає, що вôнъ мусить и на иншихъ ще людей оглядатись, середъ котрыхъ вôнъ живе, та що о стôлько житє его солодше, о скôлько близшимъ єму є кружокъ людей, зъ котрымъ вôнъ має зносины; хто зъ Товаришѣвъ не заперечивъ собѣ ще остаточно можности всякого впливу на окружаючихъ его людей, а тымъ самымъ и на розвôй справъ людскихъ, лише вѣрить, що прецѣнь и середъ стихійного впливу обставинъ и случаю на справы людскѝ робота свѣдома чоловѣка має все-таки своє перворядне значѣнє и то тымъ бôльше, чимъ бôльшій кружокъ людей въ однôмъ напрямѣ змѣряє; хто зъ Товаришѣвъ чує, що нема нѣгде на свѣтѣ раю, а тымъ менше у насъ Русинôвъ, та що треба якось старати ся о полученє нашои долѣ хочь бы й на якъ малу частиночку: — зъ тыхъ Товаришѣвъ просимо сердечно кождого заглянути и до „Ватры", коли будуть шукати собѣ якоись громады мѣжъ академиками, єсли не на те вже, щобъ заразъ вписали ся, такъ бодай на се, щобъ выбôръ ихъ бувъ справдѣ выборомъ свѣдомымъ на пôдставѣ безпосередного пôзнаня того, зъ помѣжъ чого выбирає ся. Впрочôмъ запрошуємо до себе кождого, хто якои небудь шукає поради и розрады чи що до впису, чи що до приватного житя, чи що до выбору студій, чи що до выбору поодинокихъ лекцій професорôвъ, чи ще въ дечôмъ иншôмъ, а мы будемо старати ся якъ найсовѣстнѣйше нашу гадку въ кождôй справѣ отверто высказати, бо знаємо зъ досвѣду, якъ неодинъ зъ насъ блукавъ, кидаючись безъ поради на всѣ стороны та тратячи дорогій часъ, охоту и працю. Лише смѣло, щиро та отверто впередъ! Єслибъ однакъ не у всѣмъ вôдповѣли бы мы вымогамъ Впов. Товаришѣвъ, то просимо не кидати на насъ каменемъ изъ пѣдесталу незмѣрно высшого критика, — бо се впрочѣмъ не є жадна штука — лише просимо ставати до роботы и старатись всѣми силами поправити те, що потребує поправы. А въ сей спосôбъ може дôйдемо до чого! До веселого побаченя!

У Львовѣ, дня 17 вересня 1893.

За Выдѣлъ тов. „Ватра" *Иванъ Копачъ*, голова. *Ярославъ Грункевичъ*, писарь.

Хата товариства: про улици Вôрменьскôй ч. 2. I поверхъ.

За редакцію вôдповѣдає **Адамъ Креховецкій.**

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнӥ") якъ для „Народнои Часописи" такъ также для „Ґазеты Львôвскои" принимає лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнӥ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера